

Notat

Anvendelse af hospicepladser i Region Midtjylland 2013

Dato 28.02.2014

Margit Ulmer

Tel. +45 7841 2040

Margit.Ulmer@stab.rm.dk

j.nr.1-31-72-5-13

Indledning

Regionsrådet forelægges hvert år en redegørelse for anvendelse af hospicepladser i Region Midtjylland. Redegørelse 2013 beskriver ligesom de tidligere år

Side 1

- antallet af pladser fordelt på hospice,
- aktivitet (antal henviste, antal afviste, antal indskrevne, belægningsprocent, patientflow pr. plads),
- indskrivningstid (indskrivningsdage i intervaller, gennemsnitlig indskrivningstid, median indskrivningstid),
- hospicebrugeres køns-, alders- og diagnoseprofil,
- hospicebrugere fordelt på bopælsregion og kommune,
- forbrug af hospicepladser i andre regioner,
- udskrivningsprofil,
- udskrivningsprocent pr. hospice pr. år.

Der redegøres for udviklingen 2009-2013, således at det er muligt at følge udviklingen 5 år tilbage i tiden på de beskrevne områder.

Redegørelsen bygger på spørgeskemaer, som er udfyldt af de enkelte hospicer. Af hensyn til sammenligneligheden med de foregående år er der spurgt om de samme forhold, og redegørelsen for 2013 bygger videre på samme oplysninger.

Styrkelse af det palliative område i 2013.

Med aftale om Budget 2013 blev den palliative indsats på sygehusene i Region Midtjylland styrket. Der blev således tilført området i alt 2,647 mio. kr. til udbygning af de palliative teams. Udbygningen af de palliative teams skulle realisere den styrkelse af de palliative teams, der ligger i Palliationsplan II og samtidig ligge inden for den nuværende budgetramme.

Hospicer og hospicepladser i Region Midtjylland

Regionsrådet og det enkelte hospice aftaler vilkårene for drift af hospice i en driftsoverenskomst, herunder antallet af pladser på det enkelte hospice. Lovgivningsmæssigt er hospiceområdet fastlagt i sundhedslovens § 75, stk. 4, jf. lovbekendtgørelse nr. 913 af 13. juli 2010, og uddybet i Indenrigs- og Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 846 af 26. juli 2006 om driftsoverenskomster mellem regionsråd og selvejende hospicer.

Region Midtjylland har indgået driftsoverenskomst med følgende 4 hospicer:

Hospice Søholm - 11 pladser,
Anker Fjord Hospice - 12 pladser,
Hospice Limfjord - 12 pladser og
Hospice Djursland - 15 pladser.

Region Midtjylland driver således på nuværende tidspunkt 50 hospicepladser.

Region Midtjylland er som følge af den landspolitiske aftale om Kræftplan III fra efteråret 2010 forpligtet til at oprette 9 ny hospicepladser. Regionsrådet besluttede i efteråret 2012, at de ni nye pladser skal etableres som hospice på matriklen ved det tidligere regionshospital i Brædstrup. Hospice etableres som nybyggeri og forventes taget i brug primo 2015.

Med etableringen af det nye hospice vil der således også være et hospicetilbud til borgerne i det sydøstlige hjørne af Region Midtjylland.

Aktiviteten på hospicer i Region Midtjylland

Tabel 1. Antal henviste, afviste, indskrevne samt belægningsprocent i 2012 for hospicer i Region Midtjylland, 2009-2013.

År	Antal henviste ¹	Antal afviste ²	Antal indskrevne	Belægningsprocent
2013	1500	99	815	88,0 – 92,80
2012	1404	78	767	88,0 – 92,6
2011	1164	47	691	85,5 – 90,0
2010	1145	71	694	82,5 – 90,4
2009	1200	121	655	82,3 – 89,3

Den markante stigning på 20,6 pct. i antallet af henvisninger til hospiceplads fra 2011 til 2012 er ikke fortsat fra 2012 til 2013, hvor stigningen i antallet af henviste var på 6,8 pct. Den

¹ Det bemærkes, at antallet af henviste er opgjort på basis af oplysninger fra det enkelte hospice. Der kan således forekomme sammenfald af personer, idet én person kan være henvist til mere end ét hospice.

² "Afviste" er personer, der ikke opfylder kriterierne for at komme på hospice.

relativt store stigning i antallet af henvisninger fra 2011 til 2013 tyder på, at interessen for at komme på hospice fortsat er i udvikling. Antallet af indskrevne er ligeledes fortsat steget fra 2012 til 2013, hvilket afspejles i en gennemgående højere belægningsprocent og et større patientflow de senere år og dermed en højere aktivitet på hospice.

Belægningsprocenten er for 2013 gennemsnitligt på 90,6 pct. og dermed stort set den samme som i 2012, hvor gennemsnittet var på 90,3 pct. Alle hospicer ligger over den budgetmæssige forudsætning på 85 pct.

Tabel 2. Belægningsprocent for hvert hospice, 2009-2013

Hospice	2013	2012	2011	2010	2009
Hospice Søholm	92,75	89,2	88,7	90,4	89,3
Anker Fjord Hospice	92,80	92,6	89,7	88,9	84,5
Hospice Limfjord	88,00	88,0	90,0	85,0	84,2
Hospice Djursland	89,00	91,5	85,5	82,5	82,3

Af de 1500 henviste opnår 815 en hospiceplads. 685 henviste, der opfylder kriterierne for at komme på hospice, får således i 2013 ikke en hospiceplads. Til sammenligning var antallet af henvisninger, der ikke førte til en hospiceplads i 2012 559 i 2011 på 426, i 2010 på 380 og i 2009 på 424.

Hospicerne har for 2013 angivet følgende årsager til forskellen i antallet af henviste/visiterede og antallet af indskrevne på hospice. De væsentligste er afgået ved døden inden optagelse, behandlet af anden palliativ enhed eller havde ikke brug for specialiseret palliativ indsats, for dårlige til transport, modtaget andet tilbud, fik plads på et andet hospice, ønskede alligevel ikke ophold og lignende.

Patientflowet, det vil sige antallet af indskrevne patienter pr. plads pr. år, ligger for 3 hospicer over den budgetmæssige forudsætning på 13,9 patienter i Budget 2013, hvor parameteren er medtaget for første gang.

Tabel 3. Patientflow³ pr. plads, 2009-2013

Hospice	2013	2012	2011	2010	2009
Hospice Søholm	13,9	14,5	13,2	12,5	11,2
Anker Fjord Hospice	17,2	18,0	15,3	12,8	13,4
Hospice Limfjord	19,2	17,1	14,3	14,8	12,8
Hospice Djursland	14,9	13,1	12,7	15,1	14,5

Hospicebrugernes indskrivningstid

De fleste hospicebrugere har et relativt kortvarigt hospiceophold på 15 dage eller derunder, jf. tabel 4 og 5. Omkring 5 pct. af de indskrevne opholder sig i 2013 over 56 dage på hospice, mens det i 2012 drejede sig om ca. 8 pct. Der er en tendens til, at opholdet på hospice bliver kortere. Halvdelen af hospicebrugerne har i 2013 været indskrevet mellem 12 og 15 dage,

³ Patientflow defineres som antallet af indskrevne pr. plads pr. år.

mens indskrivningstiden i 2009 var mellem 11 og 17 dage. Den gennemsnitlige indskrivningstid viser gennemgående en faldende tendens, jf. tabel 6.

Tabel 4. Antal dage hospicebrugere har været indskrevet, 2009-2013

År	1-7 dage	8-14 dage	15-21 dage	22-28 dage	29-56 dage	Over 56 dage
2013	268	174	114	81	134	43
2012	246	188	90	73	110	60
2011	229	137	92	67	107	60
2010	218	149	102	66	104	55
2009	189	126	100	64	114	52

Tabel 5. Median⁴ indskrivningstid i dage pr. hospice, 2009-2013

Hospice	2013	2012	2011	2010	2009
Hospice Søholm	12	12	14	16	16
Anker Fjord Hospice	13	12	14	15	17
Hospice Limfjord	12	12	12	13	17
Hospice Djursland	15	14	13	09	11

Tabel 6. Gennemsnitlig indskrivningstid i dage pr. hospice, 2009-2013

Hospice	2013	2012	2011	2010	2009
Hospice Søholm	22,7	21,4	23,4	26,9	26,6
Anker Fjord Hospice	19,8	18,8	19,9	25,1	21,7
Hospice Limfjord	16,7	18,8	22,9	21,0	24,0
Hospice Djursland	20,3	23,2	22,5	17,0	18,0

Profil af hospicebrugere

Der indskrives stort set lige mange mænd og kvinder på hospice, jf. tabel 7, dog med et lille flertal af kvinder gennem alle årene.

Tabel 7. Hospicepatienternes kønsprofil, 2009-2013

Køn	2013	2012	2011	2010	2009
Mænd	395	373	319	334	299
Kvinder	420	394	372	360	356

Af tabel 8 ses, at de fleste hospicebrugere er mellem 60 og 80 år. Relativt få yngre og ældre på 90 år og derover indskrives på hospice.

Tabel 8. Patienternes aldersprofil, 2009-2013

	<40 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70-79 år	80-89 år	>90 år
--	--------	----------	----------	----------	----------	----------	--------

⁴ Medianen angiver hvor længe 50 % af hospicebrugere har været indskrevet på hospice.

2009	6	30	81	198	202	130	8
2010	8	24	90	211	215	133	13
2011	9	32	84	218	211	120	17
2012	12	33	77	240	249	141	15
2013	15	27	114	252	237	154	16

Kræft er fortsat den helt dominerende hoveddiagnose for hospicebrugere. Hoveddiagnosen for de øvrige indskrevne er fordelt på flere sygdomme, hvoraf især KOL (kronisk nedsat lungefunktion) og kredsløbssygdomme springer i øjnene.

Hospicebrугenes bopælskommune og -region.

Tabel 9 viser tydeligt, at hovedparten af de indskrevne på hospicer i Region Midtjylland har bopæl i regionen. I 2012 drejede det sig om 93,6 pct. Dette var i 2013 steget til 96,2 pct.

Tabel 9. Indskrevne fordelt på bopælsregion, 2009-2013

	Nordjylland	Midtjylland	Syddanmark	Sjælland	Hovedstaden	I alt
2009	18	625	9	1	2	655
2010	28	653	11	1	1	694
2011	27	659	4	0	1	691
2012	35	718	10	0	4	767
2013	19	784	10	1	1	815

Ser man på de indskrevne på de enkelte hospicer, tegner der sig også den tydelige tendens, at de fleste indskrevne har bopæl i nærheden af hospice. Således kom 112 ud af Hospice Søholms 153 hospicebrugere fra Aarhus. Hospice Søholm ligger i Stavtrup tæt ved Aarhus. Kun 92 fra Aarhus var indskrevet på Hospice Djursland, som ligger ved Rønde. Kun 2 fra Aarhus var indskrevet på Anker Fjord Hospice, og 1 på Hospice Limfjord. Hospice Limfjord, som ligger i Skive rekrutterer typisk fra Viborg, Skive og Silkeborg. Samme tendens gør sig gældende for de øvrige hospicer i Region Midtjylland.

Tabel 10. Indskrevne fordelt på bopælskommune, 2013

Kommune	Hospice Søholm	Anker Fjord Hospice	Hospice Limfjord	Hospice Djursland
Billund				1
Esbjerg		1	1	
Fanø		1		
Favrskov	3	1	2	20
Fredericia	1			
Frederiksberg				1
Hedensted		1		1
Herning		54	7	
Holstebro		25	17	
Holbæk		1		
Horsens	5	3	3	3
Ikast-Brande		12	6	1
Lemvig		19		

Mariagerfjord			2	3
Morsø			4	
Norddjurs				24
Odder	10			3
Randers			1	11
Ringkøbing-Skjern	1	57	1	1
Silkeborg	13	10	23	5
Skanderborg	5	2		12
Skive			73	
Struer		12	11	
Syddjurs	1			44
Sønderborg			1	
Thisted		2	5	
Varde		3	1	
Vejen		1		
Vesthimmerland			2	
Viborg	2	2	69	
Aalborg				1
Aarhus	112	2	1	92
I alt	153	209	230	223

Hospiceforbrug i andre regioner

Borgere fra Region Midtjylland havde i 2013 et forbrug på 520 sengedøgn i andre regioner mod 1.388 i 2012. Det svarer til 1,7 hospicepladser ved en belægningsprocent på 85.

Det må forventes, at forbruget af hospicepladser i andre regioner – særligt i Region Syddanmark - vil falde, når det nye hospice i Brædstrup, Gudenå Hospice, tages i brug.

Tabel 11. Antal sengedage, borgere i Region Midtjylland opholder sig på hospice uden for regionen, 2009-2013.

2013	2012	2011	2010	2009
520	1.388	1.588	1.701	1.618

Som det ses af tabel 11 har forbruget af udenregionale hospicepladser været faldende de senere år. Fra 2012 til 2013 kan konstateres et markant fald i brugen af udenregionale hospicepladser. Dette fald må forventes at fortsætte, når det nye hospice i Brædstrup tages i brug primo 2015.

Regionens udgifter til udenregionalt hospiceophold var i 2013 på 5,3 mio. kr. til sammenligning var udgiften i 2012 på 7,9 mio. kr. Der er således tale om, at regionens borgere i væsentligt mindre omfang har benyttet hospice i andre regioner i 2013 end i 2012.

Udskrivning fra hospice

Tabel 12. Udskrivning fra hospice

År	Død	Eget hjem	Plejhjem	Hospital	Andet	I alt
2013	672	88	21	20	14	815
2012	665	62	28	4	8	767
2011	627	49	12	0	0	688
2010	616	54	9	5	1	685
2009	546	83	13	10	1	653

Størsteparten af hospicebrugerne dør, mens de er på hospice. I de tilfælde, hvor brugeren udskrives, sker det som regel enten til eget hjem eller til plejhjem og ofte, fordi brugerens tilstand stabiliseres på en sådan måde under ophold på hospice, at patienten kan udskrives igen. Det drejer sig især om patienter med en kronisk sygdom, fx KOL-patienter.

Tabel 13. Udskrivningsprocent pr. hospice pr. år

Hospice	2013	2012	2011	2010	2009
Hospice Søholm	6,5 %	10 %	7 %	9 %	8 %
Anker Fjord Hospice	28,7 %	21 %	13 %	12 %	22 %
Hospice Limfjord	17,0 %	12,4 %	9 %	13 %	21 %
Hospice Djursland	13,1 %	7,6 %	6 %	8 %	13 %

Udskrivningsprocenten omhandler den del af patienterne, der udskrives i live fra hospice til eget hjem, plejhjem, hospital eller andet.

Udskrivningsprocenten varierer mellem hospicerne, men den gennemgående tendens for alle hospicer er, at det antal patienter, der udskrives i live, er faldende, dog med en stigning fra 2011 til 2012.

Som følge af den høje udskrivningsprocent besluttede regionsrådet i 2008, at der skulle udarbejdes ensartede retningslinier for visitation til hospice. Retningslinierne skulle sikre en målrettet og præcis anvendelse af ressourcerne og tydeliggøre arbejdsdelingen mellem hospice og de palliative senge på hospitalerne og mellem hospice og den primære sektor. De første forelå i 2010. De seneste retningslinier er fra august 2012 "Visitationsretningslinier for hospicer med driftsoverenskomst med Region Midtjylland".

Den generelle udvikling siden de første retningslinier trådte i kraft indikerer, at visitationen til hospice er blevet mere målrettet.